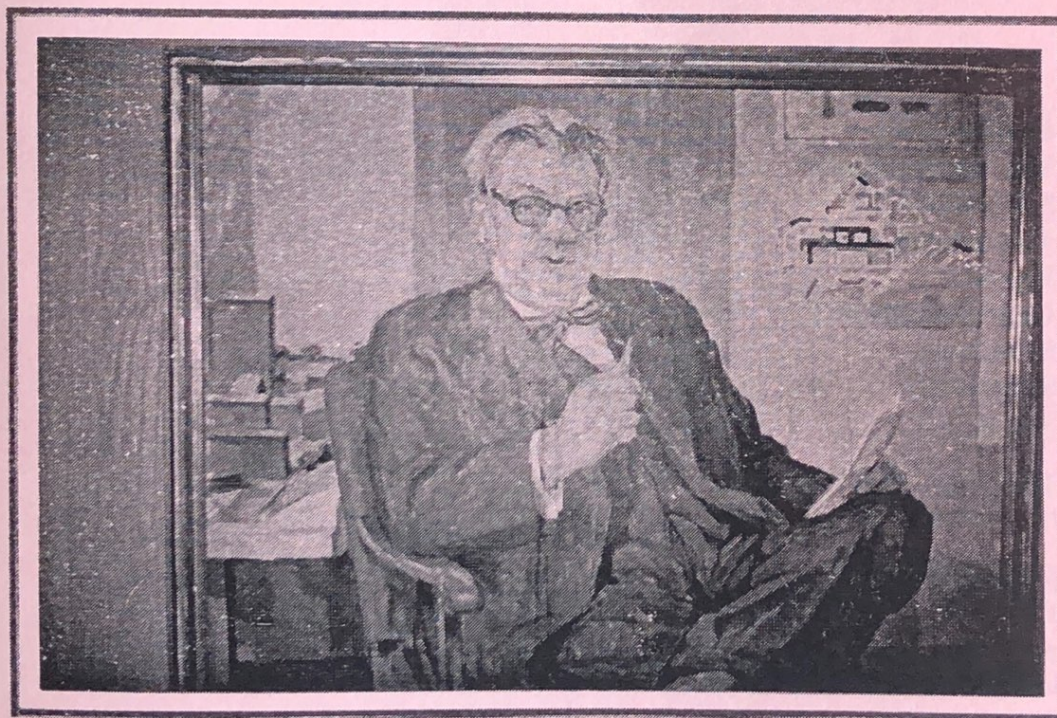

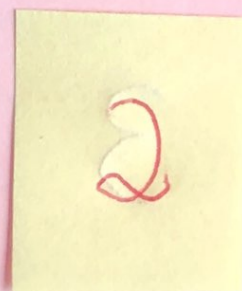
Majdraget

Medlemsorgan för Majornas Schacksällskap
Årgång 12. Nummer 2-2002

Redaktionen fyller 5 år !

**GOD JUL
GOTT NYTT ÅR**

SCHACKPSYKOLOGI

Av Lasse Spolin

En schackspelares känslor

Karpov blev en gång tillfrågad vilken egenskap som var viktigast för att bli en bra schackspelare. Förmågan att komma över en förlust, blev hans svar.

Efter själv spelat snart i fyra decennier, mer eller mindre aktivt, men alltid med stort engagemang, har frågan om min egen attityd och inställning till spelet kommit att få en allt större betydelse. Varför utvecklas jag inte mer och varför denna fascination för ett brädspel som återkommande utsätter mig för vända och stress. Det är frågor som dyker upp, utan att jag riktigt vet svaret.

Då jag dessutom studerar psykologi på heltid detta år, har det känts som hög tid att vända blickarna bort från yttre faktorer som poäng, ranking och tävlingsresultat och istället bli medveten vad som styr mitt understundom irrationella beteende vid brädet.

I sportsammanhang brukar man tala om mental träning som en väg till framgång. "Bäst när det gäller" heter en bok i ämnet av Willi Railo, som fokuserar på det välkända fenomenet, att många utövare inom olika sporter viker sig vid det avgörande momentet. Detta till skillnad från mästarna som då istället höjer sig ytterligare en nivå. Där hävdas också att den fysiska skillnaden / tekniska kunnandet emellan olika idrottsmän blir allt mindre och att det istället är den mentala styrkan som fäller avgörandet.

Anledningen till denna kolapps inför stundens allvar stavas R-Å-D-S-L-A. All kreativitet, glädje, spontanitet och lekfullhet är som bortblåst och har ersatts av en krampaktig, O-flexibel och ytterst kraftödande kamp på en bedrövligt låg teknisk nivå. I sin desperation över låsningen, kan lätt också en överdriven motreaktion startas, som dock bara resulterar i grova missar. Denna "rädslodemon" är alltså vår verkliga motståndare och den är det nödvändig att lära känna och kunna komma till tals med.

Långt ifrån alla är dock övertygade om, att detta är en förmåga som kan övas upp. Antingen är man född vinnare eller inte lyder ett vanligt resonemang. Men nu var det som sagt inte de yttre resultaten, utan snarare glädje, lek och utveckling som jag efterstavar. Men det ena behöver kanske inte utesluta det andra. Bara jag är klar över var mitt fokus ligger.

Så, om det nu är möjligt, hur lär man sig då att komma över en förlust?

Att rusa upp från bordet och utan ett ord till motspelaren lämna spellokalen, skulle nog inte Karpov kalla en särskilt framgångsrik strategi! Oftast handlar varken vi eller motståndarna heller så, även om vi har lust, eftersom det inte hör till god ton. Men även bortsett från det så finns det flera psykologiska orsaker till varför det bör undvikas.

För det första, att ge efter för känslomässiga impulser förstärker dem nämligen och ökar sannolikheten för att de dyker upp igen, med ökad styrka nästa gång.

För det andra, vad jag i själva verket då gör, är att fly ifrån mitt eget ansvar och göra mig till offer för yttre omständigheter.

"Den jäkla idioten", "Jag stod ju på vinst", "Om bara inte..." , o s v.

Jag har då, som det heter, förlagt centrum för min kontroll utanför mig själv. Jag gör mig till ett offer för yttre ogynnsamma omständigheter och avsäger mig då, i förlängningen, min frihet och kontrollen över mitt eget liv.

För det tredje, om jag inte tar fullt ansvar för mina handlingar och dess konsekvenser, hur skall jag då någonsin lära mig något av mina misstag? (Det gör inte heller de grupper i samhället som mest konsekvent tillämpar denna strategi, nämligen missbrukare och kriminella.)

Men att bara behärska sig, bita ihop och sedan gå hem och må dåligt i ett par dagar. Vad lär man sig på det? Inte mycket!

Ett första steg kan då vara att börja bli *observant* på vad som sker inom mig före under och efter ett parti. Knepet är att kunna iakttaga sig själv neutralt utifrån. En ovärderlig och oundgänglig egenskap vid all personlig utveckling!

Ett nästa steg kan vara, när jag väl blivit varse min egen högst personliga uppsättning olustkänslor, att inse att det är ingen naturlag att det måste kännas på detta bedrövliga sätt. Dessa känslor har framvuxit och förstärkts under en lång rad av år, men det kan vara hög tid att rensa hårddisken och börja omprogrammera mig själv.

Att börja ta ansvar för och bemästra sina känslor kan, i mångt och mycket, liknas vid att rida in en bångstyrig häst. Det handlar inte om att kuva hästen/känslorna, men mer om att etablera ett samarbete. Samtidigt som det inte får råda något tvivel, om vem det är som styr ekipaget. Då lugnar både häst och känslor ned sig och fungerar optimalt. För det är ju ganska märkligt om, när det krävs som allra mest, våra egna känslor börjar arbeta emot oss och kastar oss ur sadeln.

Ytterligare en hjälp kan vara, om vi blir varse, hur vi ser på våra motståndare vid brädet. Alla de eventuella negativa tankar om dem vi hyser, kan i mångt och mycket vara roten till den olusten/stressen/nervositeten vi känner. Ett förslag är att istället medvetet se på och bemöta varje motståndare med största respekt och hänsynsfullhet. Som om det var en legendarisk stormästare vi hade på andra sidan brädet, istället för Putte från Hisingen, som vi inom oss utsett till ett lämpligt slaktoffer i vår ständiga jakt på bättre rating. Mästaren finns inom oss alla och vår motståndare är på väg. Även om han kanske inte har realiserat den potentialen ännu. Men någonstans inom honom bor fröet. Det är den sidan inom honom vi skall tilltala när vi möter honom och inte fokusera på hans ofullkomlighet.

Om man lyckas med dessa åtgärder, vilket tar tid och kräver ansträngning, med ständiga återfall det medges, är belöningen ett inre lugn och stabilitet, vilket borde vara det optimala tillståndet vid varje prestation. Oavsett naturen av de yttre påfrestningarna.

Alla eventuella kommentarer till denna något summariska framställning emottages tacksamt och kan skickas till: lassespolin@telia.com

Redaktionen:

Tusen tack för ditt bidrag , Lars. Tänk om alla kunde vara lika modiga som du!

The logo for BEAB consists of the letters 'BEAB' in a bold, stylized, blocky font. The letters are white with a thick black outline and are set against a background of a dense, repeating pattern of small, illegible text. The logo is positioned in the upper left corner of the advertisement box.

BEAB
etikett & system

www.beab.nu • info@beab.nu

033-29 09 00

PARTISPALTEN

Av Göran Sernmyr

Hjärtligt välkommen till ytterligare en partispalt i Majdraget. Äntligen har jag fått in lite reaktioner på tidigare partispalter. En del medlemmar tävlar numera att visa upp sitt sämst publicerade parti ifrån Majdraget. Hur man nu skall tolka detta. Jag säger bara som så: "Partispalten har som primärt syfte att spegla vad för schack som spelas i klubben. Spelar ni inte bättre, eller lämnar in något bättre, så får ni skylla er själva".

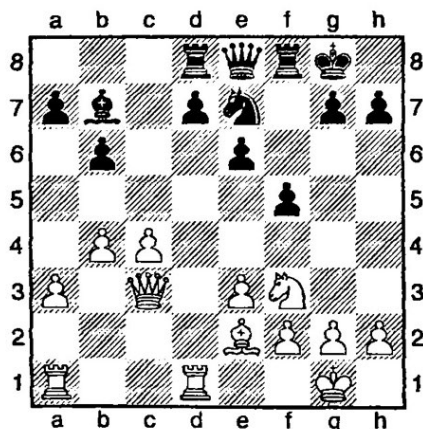
Parti nr 1

Det första av tre "K"-märkta partier. Efter matchen mot Bogoljubov, våren 1930, blev Gideon Ståhlberg utagen att spela schack-OS i Hamburg. Där fick han möta dåtidens världsmästare Alexander Alekhine för första gången. Hur det gick, får vi se här.

Vit: Ståhlberg (MSS) Sve.
Svart: Alekhine

[E23]Hamburg, 1930

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sc3 Lb4 4.Db3
c5 5.dxc5 Sc6 6.Sf3 Se4 7.Ld2 Sxc5
8.Dc2 f5 9.a3 Lxc3 10.Lxc3 0-0
11.b4 Se4 12.e3 b6 13.Ld3 Sxc3
14.Dxc3 Lb7 15.0-0 Se7 16.Le2
De8 17.Tfd1 Td8

18.a4?

Ett strategiskt fel, enligt Alekhine. Det hade varit bättre för vit att satsa på dam-manövern 18. De5, och sedan 19. Dc7.

18. - f4! 19.a5 fxe3 20.Dxe3 Sf5
21.Dc3 d6!

Det mest effektiva sättet att hindra vits hot: Ta7.

22.axb6 axb6 23.Se1 e5 24.Ta7
Sd4! 25.De3 Td7

Hotar 26. - Lf3.

26.Ta2 Tdf7 27.f3 Tf4 28.Ld3 Dh5
29.Lf1 Dg5!

Med hotet 30. - Txf3 med damvinst. Vits svar är tvunget:

30.Tf2 h6!

Ett fruktansvärt drag i all sin enkelhet.

31.Kh1 Txf3!

0-1

Med detta parti vann Alekhine skönhetspriset. En svidande förlust för Majornas spelaren Ståhlberg, som inte var riktigt färdigutbildad schackspelare. Senare skulle han bli en spelare i världstoppen och föra svenskarna till stordåd.

Lästips:

Alekhine: "Alexander Alekhines best games" (Batsford 1996/2002)

Parti nr 2

Henric Carlsson (1900-74) är en av MSS tio starkaste spelare genom tiderna. Han fostrades i klubben på tjugotalet och växte ut till landslagsspelare på trettioalet. Här får han möta en annan MSS-ikon, som dock spelade för en annan Göteborgsklubb vid detta tillfälle.

Vit: Carlsson, Henric
Svart: Kinnmark, Olof

[B07] Pirc: diverse system
Kongressturneringen i Lund, 1933

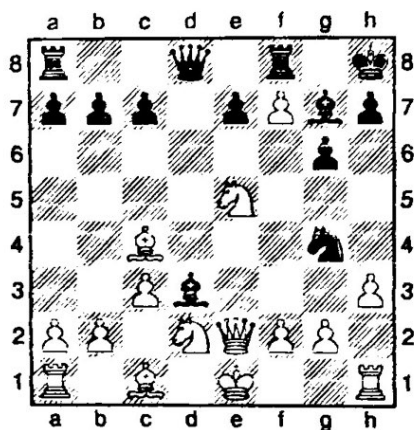
1.d4 Sf6 2.Sf3 g6 3.Sbd2 Lg7 4.e4
d6 5.c3 0-0 6.Lc4 Sbd7

Sista bokdraget.

Ståhlberg anser att 6. - Sc6 undviker
följande förvecklingar.

7.e5 dxe5 8.dxe5 Sg4 9.e6 Sde5
10.exf7+ Kh8 11.De2 Lf5 12.h3
12.Sd4!? Och vit kan hoppas på bra
spel.

12...Ld3 13.Sxe5 !?

13...Lxe2?

Svart borde avböjt damoffret enligt
Ståhlberg, som visar följande
variant: 13...Sxe5 14.Lxd3 Sxd3+
15.Kd1.

14.Sxg6+ !?
Slår sönder bondeskölden.

14...hxc6 15.hxc4+
En fin avdragsschack.

15...Lh6 16.Txh6+
Istället för: 16.Lxe2 Kg7

16...Kg7 17.Kxe2 Kxh6 18.Se4+
Kg7?

Ståhlberg föreslår: 18...g5 19.Sxg5
Dd7 20.Se6+ Kg6±

19.Lf4+-
Matthot med Le5.

19...Txf7
19...g5 20.Le5+ Kg6 21.Ld3+-

20.Le5+ Kf8 21.Th1 Ke8
Eller: 21...e6 22.Th8+ Ke7 23.Txd8
Txd8 24.g5!

22.Lxf7+ Kxf7 23.Sg5+ Ke8
24.Th8+ Kd7 25.Txd8+ Txd8
26.Lxc7 1-0

Ett härligt parti, inte sant?
Det är hämtat ifrån Sveriges
Schackförbunds jubileumsskrift
1967.

Att Henric Carlsson var en stark
spelare, bevisas av att han spelade
2-2 i en match mot Gideon
Ståhlberg på trettioalet. Henric blev
klubbmästare 1934 och 1935 innan
han gick över till Manhem.

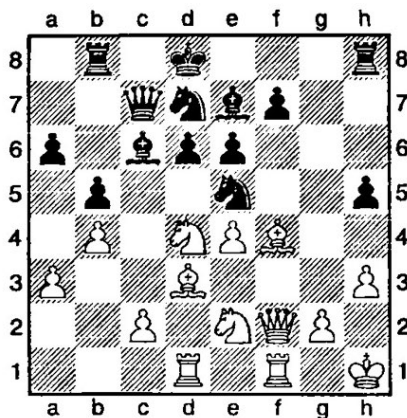
Parti nr 3

Följande parti har diskuterats en hel del på klubben. Bengt Andersson (1933-97) sade sig ha spelat ut Ulf Andersson efter noter under SM 1969. Året då Ulf vann SM-bucklan. Ändå förlorade Bengt partiet. Hur mycket jag än tjatade, vägrade Bengt att visa partiet. Döm om min förvåning när jag äntligen hittade partiet i Swebase. Hur var det nu med utspelningen av Ulf Andersson? Nu får vi äntligen se.

Vit: Andersson, Bengt
Svart: Andersson, Ulf

[B60] Sicilianskt SM-gruppen 1969,
1.e4 c5 2.Sf3 d6 3.d4 cxd4 4.Sxd4
Sf6 5.Sc3 Sc6 6.Lg5 Ld7 7.Le2 Tc8
sista bokdraget

8.0-0 a6 9.Kh1 e6 10.Sb3 h6 11.Lh4
g5 12.Lg3 Se5 13.f4 gxf4 14.Lxf4
Le7 15.Dd4 Dc7 16.Tad1 Lc6
17.De3 b5 18.a3 h5 19.h3 Sfd7
20.Df2 Tb8 21.Sd4 Db7 22.Ld3 Kd8
23.b4 Dc7 24.Sc2

24...La8

Fritz föreslår: 24...Tc8 25.Lxe5 Sxe5
26.a4 Le8 27.Dg3 Th6 28.De3 Th7
29.axb5

25.Lh2

Bättre för vit vore: 25.Lxe5 dxe5
26.Dxf7 exd4 27.Sxd4 Tb6 28.Sxe6+
Txe6 29.Dxe6 Dc6

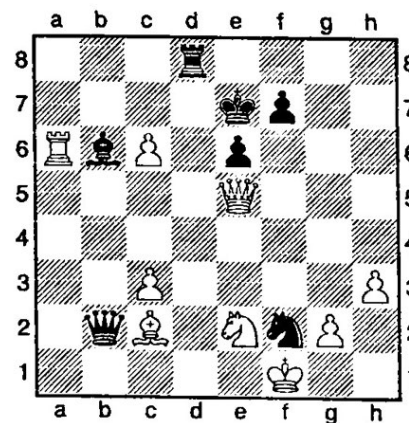
25...Kc8

Fritz tycker det är bättre för svart att
spela: 25...Ke8 26.Sf3 Db6 27.Dg3 h4
28.De1 Tg8 29.Sxh4 f5 30.Sc3

26.a4 Tg8 27.axb5 axb5 28.Ta1 Db6
29.Ta5 Sf6 30.Txb5 Dc7 31.De3
Txb5 32.Sxb5 Db8 33.Lxe5 dxe5
34.c3 Kd8 35.Ta1 Lc6 36.Sa7 La8
37.b5 Sd7 38.Df3 Ke8 39.Dxh5 Sc5
40.Lc2 Sxe4 41.Sc6 Lxc6 42.bxc6
Sf2+

Något bättre är: 42...Sf6 43.Df3 Dc8
44.c7 e4 45.Lxe4

43.Kg1 Lc5 44.Kf1 Db2 45.Ta8+
Ke7 46.Dxe5 Lb6 47.Ta6 Td8

Här bedömer Fritz att vit står överlägset: + 4.34 och anser att svart skulle spelat följande:

47...Dxc2 48.Txb6 Sd3 49.Tb7+ Kf8
50.Dd6+ Kg7 51.Dg3+ Kf6 52.Df3+
med fortsatt överlägsenhet för vit.

48.c7??

Den stora grodan. Förmodligen spelat i svår tidsnöd. Vit skulle ha spelat:
48.Dg5+ Kf8 49.Sd4 Sxh3 50.gxh3
Te8 51.Dh6+ Ke7 52.Dh4+ Kf8 med fortsatt stor fördel, enligt Fritz.

48...Db1+ 49.Sc1 Dxc1+ 50.De1
Dxe1+ 51.Kxe1 Lxc7 52.Ta7 Kd6
53.Kxf2??

Ännu en groda i förlustställning.

53.c4 Kc6 54.Ke2 Kb6 55.Ta1 Kc5
56.Ta7 är bättre.

53...Lb6+

0-1

Parti nr 4

Då har vi kommit till första rondan i årets KM. Kenneth Karlsson gör comeback efter några säsonger och är klar favorit till mästerskapet.

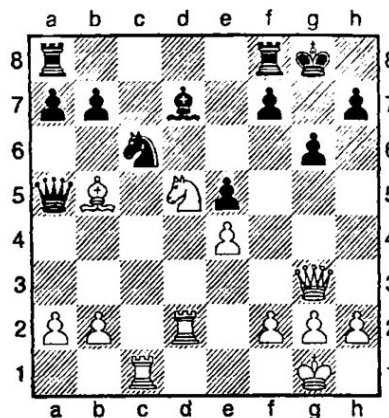
Vit: Spolin,Lars (1963)

Svart: Karlsson,Kenneth (2105)

[B38] KM (1), 19.09.2002

1.d4 Sf6 2.c4 c5 3.Sf3 g6 4.Sc3 cxd4
5.Sxd4 Lg7 6.e4 0-0 7.Le3 d6 8.Le2
Sc6 9.0-0 Sxd4 10.Lxd4 Sd7
sista bokdraget

11.Lxg7 Kxg7 12.Dd4+ Kg8 13.Tfd1
Db6 14.Sd5 Dd8 15.Tac1 Se5 16.c5
Sc6 17.Dc3 e5 18.cxd6 Dxd6 19.Dg3
Dd8 20.Lb5 Ld7 21.Td2 Da5 +-

Fritz anser att 21...f6 22.Tcd1 Le6
23.Lc4 Sd4 24.f4 Db8 25.Dh4 Kg7
26.b4 är något bättre för svart.

22.Tcd1?

Bättre för vit är: 22.Dg5 Kg7 23.Lxc6
bxc6 24.Dxe5+ f6 25.Dc3 Dxc3
26.Sxc3 Lg4.

22...Dxb5 23.Sf6+ Kg7 24.Sxd7 Tfe8
25.h4..Sd4 26.Dg4.Tad8 27.Sxe5
Dxe5 28.h5 Se6 29.h6+ Kf8 30.Td5

-+

Fritz föreslår: -30.Txd8 Sxd8 31.Dc8
Sc6 32.Dxb7 Dxe4 33.Tc1 Sd4
34.Dxe4 Txe4

30...Txd5 31.exd5 Sf4 32.Dd7 De7
33.Da4 .De4 -+

Eller: 33...Dh4 34.Da3+ Kg8 35.g3
Dh3 36.gxf4 Dg4+ 37.Kh2 Dxd1
38.Dc3 och svart står mycket bättre.

34.Da3+ Kg8 Vit ger upp. **0-1**

Vad gjorde du av din fina ställning,
Lars?

Parti nr 5

I KM rond två fick Kenneth möta förra årets klubbmästare. Hur det gick, får vi se här.

Vit: Karlsson, Kenneth(2105)
Svart: Fors, Klas (1972)

[B92] KM (2), 26.09.2002

1.e4 c5 2.Sf3 d6 3.d4 cxd4 4.Sxd4
Sf6 5.Sc3 a6 6.Le2 e5 7.Sb3 Le7 8.f4
Sc6 9.0-0 0-0 10.a4 Le6
sista bokdraget

11.f5 Lxb3 12.cxb3 Sd4 13.Lc4 b5
14.Ld5 Tc8 15.axb5 axb5 16.b4
Sxd5 17.Sxd5 Lg5 18.Dg4 Lxc1
19.Taxc1 Txc1 20.Txc1 Kh8 21.Tc3
f6 22.Tc7 Tg8 23.Se7
Fritz föreslår: 23.h3 Sb3 24.Tf7 De8
25.Dh5 Dc8 26.Tc7 Dd8 27.Se7 Tf8

23...Se2+ 24.Dxe2 Dxc7 25.Sxg8
Dc1+ 26.Kf2 Df4+ 27.Kg1 Dc1+
28.Kf2 Df4+ 29.Kg1 Dc1+ ½-½

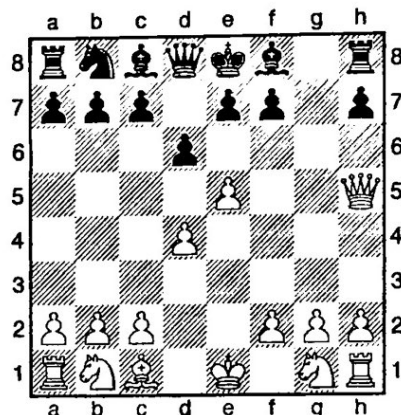
Parti nr 6

Christer Thörnqvist blev årets vinnare av Värmästerskapet. Oortodoxa öppningar var årets tema. Här kommer de två finalpartierna. Grattis Christer!

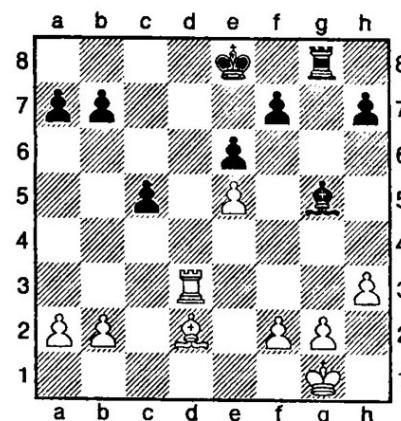
Vit: Sernmyr, Göran
Svart: Thörnqvist, Christer

[B06] VM Tema 2002, 25.04.2002

1.e4 g6 2.d4 Sf6 3.e5 Sh5 4.Le2 d6
sista bokdraget
5.Lxh5 gxh5 6.Dxh5

Temadragen i Nordsjöförsvaret. En skapelse av bl a den gamle svenske mästaren Rolf Martens. Det har varit många medlemmar som skakat på huvudet åt den här ställningen. Vit ser överlägsen ut, men hur vinner man? I VM vann svart merparten av partierna 6...dxe5 7.dxe5 Sc6 8.Sf3 Sd4 9.0-0 Sxf3+ 10.Dxf3 Dd4 11.Sc3 c6 12.Lf4 Tg8 13.Tfe1 Lg4 14.De3 Dxe3 15.Txe3 Lf5 16.Td1 Lxc2 17.Td2 Lf5 18.Se4 Lxe4 19.Txe4 Td8 20.Ted4 Txd4 21.Txd4 e6 22.Ld2 Le7 23.h3 c5 24.Td3 Lg5??

En praktmiss av svartspelaren. Vit kan nu enkelt spela tornet till g3 och spika den svarta löparen. Detta drag såg jag överhuvud taget inte! I min föreställningsvärld gör inte en spelare av Christers kaliber en sådan groda. Hade jag spelat mot en lägre rankad spelare hade jag hittat draget omedelbart. Psykologi. Därför såg jag inte det självklara draget, utan drog:

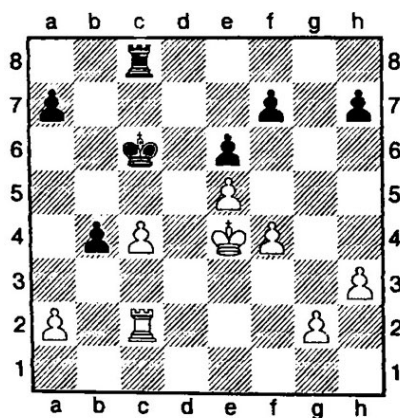
25.Lxg5??

Klart bättre och vinnande är: 25.Tg3 Lxd2 26.Txg8+ Kd7 27.Tf8 Ke7 28.Tb8

25...Txg5 26.f4 Tg8 27.Kf2?

Fritz föreslår: 27.Tb3 b6 28.Ta3 a5 29.Tb3 c4 30.Txb6 Kd7 31.a3 Ta8 som bättre för vit.

27...Ke7 28.Kf3 e4 29.Tc3 Te8 30.b3 b5 31.bxc4 b4 32.Tc2 Kd7 33.Ke4 Kc6

Här trodde jag att remin var klar och började spela slarvigt. Christer visste

exakt vad han ville och spelade som hemma på mammas gata.

34.g4?

Bättre vore: 34.Td2 a5 35.Td6+ Kc5 36.Td7 Tf8 37.Kd3 h5 38.g4 hxg 34...a5 35.f5 a4 36.fxe6 fxe6 37.g5 .Kc5 38.h4 b3 39.axb3 axb3 40.Tb2 Kxc4 41.h5 Kc3 42.Tb1 b2 43.g6 hxg6 44.hxg6 Tg8 45.Tg1 Txg6 0-1

Parti nr 7

Vit: Thörnqvist, Christer

Svart: Sernmyr, Göran

[B06]VM Tema 2002, 25.04.2002

1.e4 g6 2.d4 Sf6 3.e5 Sh5 4.Le2 d6 5.Lxh5 gxh5 6.Dxh5 Temadrage. 6...dxe5 7.dxe5 Dd4 8.Sc3 Sc6 9.Le3 Dg4 10.Dxg4 Lxg4 11.h3 Le6 12.f4 0-0-0 13.Sf3 f6 14.0-0 fxe5 15.Sxe5 Sxe5 16.fxe5 Lg7 17.Lf4 Thg8 18.Kh1 Tdf8 19.Lh2 c6 20.Kg1 Lh6 21.Txf8+ Txf8 22.Te1 Ld2 23.Te4 Lxc3 24.bxc3 Tg8 25.Kf2 Ld5 26.Tg4 Txg4 27.hxg4 Lxa2 28.g5 Lb1 29.Lf4 Lxc2 30.Ke3 Lf5 31.Kd4 Kd7 32.Le3 b6 33.Lf4 e6 34.Kc4 Le4 35.g3 Ld5+ 36.Kb4 a5+ 37.Ka4 Kc7 38.Le3 Kb7 39.Lf4 Ka6 40.Le3 c5 41.Ka3 Kb5 42.Kb2 Kc4 43.Kc2 a4 44.Kb2 b5 45.Ld2 Kd3 46.Lf4 b4 47.cxb4 cxb4 48.Lc1 a3+ 49.Ka1 Ke4 50.Ld2 b3 51.Lb4 b2+ 52.Kb1 a2+ 53.Kxb2 Kxe5 54.Ld2 Kf5 55.Le3 e5 56.Ld2 Kg4 57.Le3 Kxg3 58.Ld2 e4 59.Lc3 e3 60.Kc2 e2 61.Kd2 Lc4 62.Ke1 Kg4 63.Lf6 Kf5 64.Kf2 Kg6 65.Ke1 h6 66.Lc3 hxg5 67.Lb2 Kf5 68.Lc3 Ke4 69.Kd2 g4 70.Ke1 Kd3 71.Lb2 Kc2 72.Ld4 Kb1 73.Le5 a1D 74.Lxa1 Kxa1 0-1

Parti nr 8

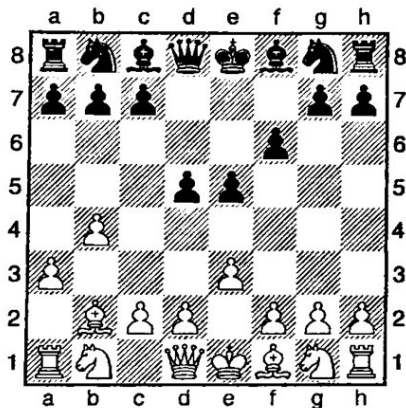
Ännu en "knepig" öppning från VM.

Vit: Thörnqvist, Christer

Svart: Thornfält, Tomas

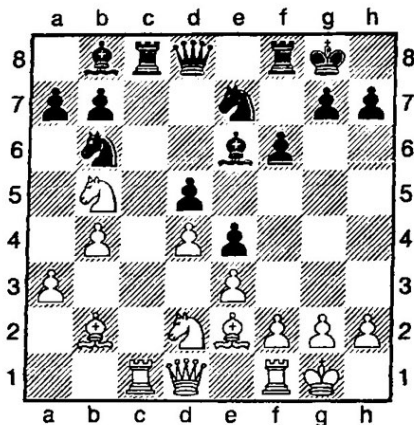
[A00] VM Tema 2002, 18.04.2002

1.b4 e5 2.Lb2 f6 3.a3 sista bokdraget
3...d5 4.e3

Temadragen i Bugayev attack.

4...Le6 5.d4 Sd7 6.Sd2 Ld6 7.c4 c6
8.Tc1 Se7 9.Se2 0-0 10.Sc3 e4
11.cxd5 cxd5 12.Le2 Sb6 13.0-0 Tc8
14.Sb5 Lb8

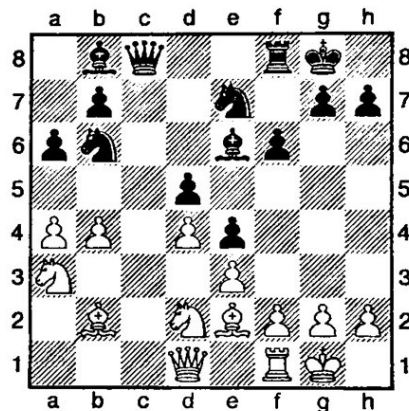
15.a4 -+

Fritz föreslår: 15.Txc8 Sbxc8 16.Dc2
a6 17.Sc3 Dc7 18.g3 Sf5 19.Tc1 Scd6
=

15...a6 16.Txc8 Dxc8 =

Bättre för svart var: 16...Sexc8 17.Sc3
Dd6 18.g3 Dxb4 19.Dc2 Ld7 20.Ta1
Sd6 21.La3 =+

17.Sa3

Alternativt: 17.Sc3 Dd7 18.g3 Lc7
19.a5 Sbc8 20.Da4 med lika spel.

17...Dc7

Något bättre vore: 17...Dd7 18.b5 Dd6
19.g3 Db4 20.Lc1 Sxa4 21.Sab1 Da5
22.bxa6

18.g3 Dd6 19.Db3 Tc8 20.b5 a5
21.Tc1 Txc1+ 22.Lxc1 Sd7 23.Dc3
b6 24.Sc2 Dc7 25.Dxc7 Lxc7 26.La3
Sc8 27.f3 f5 28.Se1 Ld6 29.Lxd6
Sxd6 30.fxe4 fxe4 31.Sg2 Sf6 32.Sf4
Ld7 33.h4 Kf7 34.Sb1 h6 35.Sc3 Le6
36.Kf2 g5 37.Sxe6 Kxe6 38.hxg5
hxg5 39.Sd1 Kf5 40.Kg2 Ke6 1/2-1/2